
Cabaretière
Tineke Schouten

‘Ik heb veel
**meer
gekregen**
dan waar
ik voor
gebeden heb’

Ze beseft dat het voor haar man Hans niet altijd makkelijk is, samenleven met een artiest. “Artiesten zijn toch allemaal narcisten.” Maar als Tineke Schouten (61) één ding van haar ouders heeft meegekregen, dan is het wel relativeren. ▶

Tekst Ingrid Spelt | Foto's Paul Tolenaar

‘Vroeger hielp ik vaak mee in de supermarkt van mijn ouders, De Spar in Utrecht. Mijn moeder stond ’s ochtends om vijf uur op om schorten te strijken voor vijftien personeelsleden. Ze maakte ons brood klaar, streek onze kleding, zodat we schoon en netjes naar school konden. De hele dag was ze in de winkel, waar we boven woonden. Om zes, zeven uur ’s avonds kwam ze weer naar boven gestormd met een kolenkit om het vuur in de kachel op te laaien. Na het eten telde ze de kassa. Vrije tijd had ze nauwelijks. Dat ga ik later anders doen, dacht ik, als ik in het donkere magazijn flessen sorteerde. Ik zou een hulp in de huishouding nemen. Later kregen we er nog een zaak bij, in Doorn.

Dit is typisch mijn moeder, er iets goeds van willen maken. Ze was de motor van ons gezin.

Mijn vader was een zachte, vrolijke man, een beetje Danny Kaye-achtig. Mijn ouders waren erg van de normen en waarden volgens het katholieke geloof: dankbaar zijn en je best doen. Maak wat van het leven. Als ik, mijn zussen Betty en Ingrid of mijn broer Dick het moeilijk hadden, zei mijn moeder: ‘Het wordt weer ochtend, het wordt weer avond.’ Mijn ouders heb ik nooit horen klagen. Ze hadden lef, ondernemerslust. Met z’n allen op vakantie deden we niet. ‘Zuinigheid en vlijt bouwt huizen als kastelen’, stelde mijn vader. Zonde om op vakantie te gaan. Jammer, maar het was nu eenmaal zo. Ik kon niet alles hebben. De vakanties werkten we grotendeels mee in de winkel. Mijn broer had er nog het meeste last van. Hij wilde liever voetballen. De zaterdagavonden waren heel gezellig. Alle kinderen van de middenstanders zaten apart in één huis en de ouders kwamen om beurten bij elkaar. Dat waren feestjes. Door het opgroeien in een middenstandsgesin was ik snel zelfstandig. Op mijn 13de kampeerde ik al alleen met vriendinnen op Texel of Terschelling. ‘Ga maar’, zei mijn moeder. Ik heb een veilige jeugd gehad, met ouders die overduidelijk van elkaar hielden. Knuffelig waren ze niet, maar ’s avonds als ze naar bed gingen, hoorde ik ze gezellig keuvelen en lachen. Een kwaad woord over elkaar heb ik ze nooit horen zeggen; ze maakten ook geen ruzie. Mijn ouders waren een team. En heel belangrijk: ze konden goed relativeren.

‘Hans is lief en zorgzaam; bij hem kan ik totaal mezelf zijn.’

Nu ben ik een perfectionist, ik kan er niets aan doen. Helemaal als het om mijn werk gaat. Ik zoek altijd naar verbetering, ben bezig met het product Tineke. Maar ja, de beste zijn kon vroeger misschien nog wel, maar nu zijn er zoveel goede cabaretiers. Ik doe het allemaal voor de lieve reacties uit de zaal, dat is *zo fulfilling*. Ik zie mensen genieten van wat ik doe.

Met werk heb ik een dosis geluk gehad. Net toen ik dacht: nu ga ik trouwen en kinderen krijgen want ik ben niet beroemd geworden – ja in Utrecht – zei mijn man Hans: ‘We beginnen ons eigen theater.’ Hij geloofde in mij en stak zijn hele erfenis erin. En toen het geld opraaakte, scoorde ik een hit met *Lenie uit de Takkestraat*. Het was de opstap naar landelijk succes. Over dat geloof in mij zing ik een liedje in mijn huidige show *Gewoon DOEN!* 35 jaar met een artiest samenleven valt niet mee. Artiesten zijn toch allemaal narcisten. Op dat punt bewonder ik hem.

Dat klinkt romantisch, alsof we elkaar alleen maar bewonderen. Verre van dat, óók wij hebben dips gehad. Altijd staat er druk op de ketel: nieuwe shows schrijven, optreden. Alles draait om mij. Hans was lange tijd meneer Schouten in plaats van meneer Brunyanszki. Die begintijd ging hij veel mee, hij was tien jaar mijn manager. Nu zegt hij: ‘Tineke, ik weet toch wat je doet.’ Hij heeft het wel gezien.

Periodes leefden we een beetje langs elkaar heen. Dan was ik zo druk in het theater, deed ik show na show. Nu bouw ik bewust langere pauzes in, maar in die drukke jaren even een tijdje vrijaf nemen, tijd voor elkaar en rust, ging zomaar niet. Ik had personeel in dienst, en dat moest ook eten. ‘Het leven draait alleen maar om die shows’, heb ik echt weleens van Hans gehoord. In een kwaai

Tineke als peuter midden jaren vijftig.

bui heb ik ook eens mijn koffer gepakt, trok ik een weekje bij mijn moeder in. ‘Ja kind, maar je hebt wel veel aan die man te danken’, zei ze dan. Ze heeft gelijk. Een huwelijk is nu eenmaal niet ideaal. Moet je dan gelijk gaan scheiden? In een volgende relatie kom je het weer tegen. Ik zie het om me heen: je maakt dezelfde fouten. Je neemt jezelf namelijk mee.

Hans is lief en zorgzaam, ik kan met hem lachen. Al staan er onverwachts tien man op de stoep, hij zet een maaltijd op tafel. Dat hij mij mijn werk laat doen, schept een band en geeft een warm gevoel. Bij hem kan ik totaal mezelf zijn. Stellen scheiden te snel, vind ik. Je trouwt in voor- en tegenspoed. Leer relativeren! Ach, bij elkaar blijven is ook nuchter nadenken.

De kinderen en kleinkinderen staan op nummer één. Ik maak zoveel mogelijk tijd voor ze vrij. Iedere dag spreek ik mijn dochters even. Voor een show ga ik vaak nog even langs mijn oudste in Amsterdam. Ze heeft net een kindje. Dat de kinderen het goed hebben, is altijd mijn zorg geweest. Ze hadden vroeger een kindermeisje. (Lachend) Sjeesde ik net voor een voorstelling naar een telefooncel om instructies te geven.

Dat ik voor mijn 60ste oma zou worden, had ik nooit gedacht. Jong oma zijn, is zo leuk! ‘Mam, ik ben zwanger’, zei mijn jongste dochter Stefanie toen ze 20 was. Ze zat midden in een studie en had een tien jaar oudere vriend, die tijdelijk zonder werk

zat. Het is allemaal goed gekomen, maar ik dacht wel: gut kind, waar begin je aan. Maar het was een bewuste keuze; ze is een eigenwijs ding. Mijn eerste kleindochter Rafaëlla is op mijn verjaardag geboren, een cadeautje. Renato en Renzo kwamen er snel achteraan. Steefie is een excellente moeder, ze krijgt een 10. Ze doet het toch maar even op die leeftijd. Ze woont in Miami. In de zomer is het hier een gekkenhuis, dan is het complete gezin met drie kleinkinderen een maand over. Heerlijk, wat mij betreft mogen het drie maanden zijn. Ik ga ook regelmatig die kant op, we hebben er een appartementje.

Mijn oudste Sigrid heeft het anders aangepakt. Ze wikt en weegt over zo’n beslissing als kinderen krijgen. Pas rond haar 28ste begon het te kriebelen, de leeftijd van Steefie nu. Sigrid heeft Hogere Hotelschool gedaan en is echt zo’n moderne jonge vrouw die eerst carrière wilde maken.

Van al mijn kleinkinderen hou ik net zoveel als van mijn dochters. Ik wil alles voor ze doen en ben een echte verwen-oma. (Lachend) Soms lopen ze finaal over me heen. En, het is maar goed dat ze niet om de hoek wonen. Ik kan best een bemoeial zijn en té voorzichtig. Niet altijd even fijn voor mijn dochters.

Mijn moeder geniet net zo van haar achterkleinkinderen als ik. Mijn vader heeft zijn achterkleinkinderen niet meer meegemaakt, helaas. Hij had ervan genoten. ’s Avonds op zijn 78ste verjaardag ►

Tineke Schouten (61) werd bekend als assistente van de Utrechtse cabaretier Herman Berkien. Met de single *Lenie uit de Takkestraat* behaalde ze een top-tienhit en brak ze door. Ze speelt typetjes, zingt gevoelige liedjes en parodieert artiesten. De cabaretière schreef 22 shows. Tineke Schouten is geridderd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau. In 2014 ontving ze de Nederlandse Cabaret Oeuvre Prijs. Schouten is getrouwd met Hans Brunyanszki. Samen hebben ze twee dochters en vier kleinkinderen. Haar man heeft twee zonen en een kleindochter uit een eerdere relatie. Op dit moment toert ze langs de theaters met *Gewoon DOEN!* en is ze wekelijks te zien in het tv-programma *Met de deur in huis* op SBS6.

is hij overleden, een gescheurde aorta. Overdag bracht ik hem nog een trui cadeau. Een onverwachte dood is verdrietig, maar eigenlijk ben ik er blij mee. Hij begon vergeetachtig te worden. Al het leed van ouder worden is hem bespaard gebleven. Soms spraken we over ouder worden. ‘Als ik maar niet hoeft te lijden’, zei hij dan.

Het leven wordt van bovenaf gestuurd, ik ben ervan overtuigd. Ik ga niet regelmatig naar de kerk, maar geloof heel sterk in iets, in het hiernamaals. Ik heb veel meer gekregen dan waar ik voor gebeden heb. Het is toch ongelooflijk dat ik mijn werk al 36 jaar heb kunnen doen en de zalen nog steeds uitverkocht zijn. Dat ik ieder jaar weer inspiratie vind voor een voorstelling. Voor een show doe ik stevast een schietgebedje, na een show kijk ik in de spotlights en zeg: ‘Lieve heer mag ik morgen weer.’ Die schietgebedjes geven mij kracht. Dat is voor mij geloof in God.

Straks ga ik net als iedereen op mijn 67ste met pensioen. Denk ik. De tijd gaat zo snel. Ik wil zeker nog twee shows schrijven, ideeën zat. Zolang het er nog goed uitziet hè. ‘Zeg het me als ik voor gek sta’, roep ik geregeld naar mijn dochters, Hans en mijn producent Jacques. Mijn dochters kan ik daar zeker op vertrouwen, die nemen geen blad voor hun mond.

Zeker zo’n vijf keer per dag denk ik aan de dood. Het hoort bij het leven. Ik heb er duizend-en-één gedachten over. Wat is het leven? Wat komt hierna?

‘Door de ziekte van mijn zusje ben ik meer in het nu gaan leven.’

Ik ben niet bang voor de dood, maar hoop dat het net als bij mijn vader gaat, in één keer weg. Geen lijdensweg.

Ik krijg lieve mails van mensen die doodziek zijn en nog een keer bij mijn show willen zijn. Rik bijvoorbeeld, een fan. Hij was 17 en had botkanker. Rik kon kiezen tussen een wedstrijd PSV of Tineke Schouten. ‘Was naar PSV gegaan man’, zei ik in de tien minuten dat ik hem ontmoette. Die ontmoeting heeft zo’n indruk op me gemaakt. Zo jong, zo mooi, zo sterk in de wetenschap dat hij dood zou gaan. Iedere avond komt hij in mijn gebeden voor. Ik ben dankbaar dat ik hem heb leren kennen. Mijn jongste zusje kreeg twee jaar geleden kanker, gelukkig gaat het nu beter. Door haar ziekte, maar ook door mensen zoals Rik, heb ik besloten meer in het nu te leven. Te genieten. Ook van mijn geld. Waarom moet ik zuinig doen? Omdat mijn ouders dat waren? Omdat ik zo opgevoed ben? Wat dat betreft kan ik van Hans leren: ik mag mezelf verwennen. Ik leef nu!” ■